

Oblastní správa vodních toků Freiberg

Horní Revierwasserlaufanstalt

K Obere Revierwasserlaufanstalt patří čtyři umělé rybníky: Horní Großhartmannsdorfský rybník, Obersaisdský rybník, Dittmannsdorfský rybník a Dörnthalský rybník. Všechno jsou to údolní přehrady na pitnou vodu. Při výstavbě přehrady Rauschenbach v roce 1968 došlo k zatopení vodního děliče Flöha – původního výchozího bodu Revierwasserlaufanstalt Freiberg. Od té doby je údolní nádrž pitné vody hlavním zásobníkem systému. Odtud je voda pro zásobování Chemnitz vodou směřována přes rybník Dörnthal k přehradě Saidenbach.

Tlakové potrubí postavené v roce 2001 může také vést vodu z horního rybníka Großhartmannsdorfer do přehrady Lichtenberg. Odtud mohou být regiony Freiberg a velká oblast Drážďan zásobovány pitnou vodou.

Dolní Revierwasserlaufanstalt

S Berthelsdorfským rybníkem Hüttenteich, rybníkem Konstantinteich, Rothbacher Teich, Erzenzler Teich a Středním a Dolním Großhartmannsdorfským rybníkem patří šest umělých rybníků do Dolní Revierwasserlaufanstalt. Zásobují freibergský průmysl užitkovou vodou a slouží k ochraně před povodněmi. Některé rybníky slouží také k chovu ryb nebo jako rybářské vody, jiné jsou přístupné turistům. Erzenzler a Střední Großhartmannsdorfský rybník, jsou vody určené ke koupání. Ostatní rybníky se oproti tomu nacházejí v přírodních rezervacích a jsou domovem vzácných živočišných a rostlinných druhů.

Dolní Großhartmannsdorfský rybník

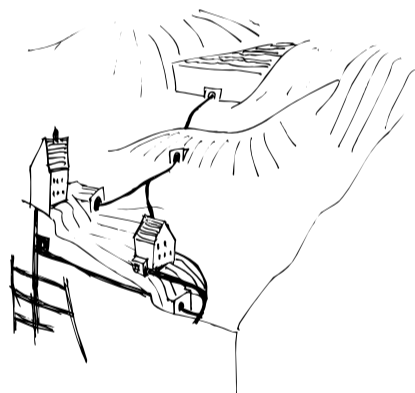
UNESCO-světové dědictví Montánní region Erzgebirge / Krušnohoří

Od roku 1980 je Revierwasserlaufanstalt památkově chráněna a od roku 2019 patří jako součást hornické krajiny Freiberg ke světovému dědictví-UNESCO Montánní region Erzgebirge / Krušnohoří.

Hornictví ve Freibergu přineslo mnoho technických a vědeckých úspěchů, které ovlivnily těžbu po celém světě. Mezi ně patří mimo jiné inovativní technologie pro pumpování vody (odvádění důlní vody). Ale také vznik státního těžebního průmyslu formoval společnost. Vlivem hornictví v Sasku a Čechách došlo k rozvoji unikátní kulturní krajiny, která je dodnes viditelná všude v Krušných horách. Mnoho historických budov slouží dodnes – stejně údolní přehrada Revierwasserlaufanstalt Freiberg. Unikátní je i přeshraniční charakter památek světového dědictví: 17 z 22 objektů tohoto dědictví se nachází na saské straně a pět na straně české.

UNESCO chrání a zachovává celosvětově jedinečné kulturní a přírodní statky, které mají mimořádnou univerzální hodnotu jako dědictví celého lidstva. Úmluva o světovém dědictví byla přijata v roce 1972.

Freibergský důl s umělým rybníkem, umělým příkopem, Rösche, ústím a Seigerovou šachtou

Impressum

Vydavatel: Landestalsperrenverwaltung des Freistaates Sachsen Sasko
Bahnhofstrasse 14, 01796 Pirna
Telefon: +49 3501 796-0, Fax: +49 3501 796-116
E-mail: presse@ltv.sachsen.de
Internet: www.wasserwirtschaft.sachsen.de
Redakce: Presse- und Öffentlichkeitsarbeit
Redakční uzávěrka: prosinec 2021
Fotografie: Landestalsperrenverwaltung Sachsen / Fotograf: Albrecht Holländer / ©SLUB / Deutsche Fotothek / Schulz, Paul
Náklad: 8 000 výtisků
Design: Mai & März GmbH
Tisk: Gustav Winter Druckerei und Verlagsgesellschaft mbH, Herrnhut
Papír: 100% recyklovaný papír

Umělý příkop Obersaisdler s hrázi umělého rybníka v pozadí, 1926

Kolem roku 1900 se těžba stříbra ve Freibergu stala nerentabilní kvůli zavedení zlaté marky jako oficiální měny a dovozu rudy ze zámoří, takže byla v roce 1914 zcela ukončena. Freibergský Revierwasserlaufanstalt dostal nové úkoly: Od nynějška byl provozován pro zásobování pitnou a užitkovou vodou, chov ryb a výrobu energie.

Konec důlní těžby ve Freibergu

Revierwasserlaufanstalt Freiberg

Revierwasserlaufanstalt Freiberg je systém zásobování vodou, který se rozrůstal v průběhu několika staletí. Tvoří jej široce rozvětvená síť Röschen (vodotečných štol) a umělých příkopů, o celkové délce zhruba 70 kilometrů a spojují mezi sebou deset rybníků. Systémy byly budovány od 16. století mezi Freibergem a Neuwermsdorfem poblíž českých hranic. V provozu jsou dodnes.

Systém má svůj původ v těžbě stříbra ve Freibergu. V roce 1168 bylo v oblasti Freibergu objeveno stříbro. Okamžitě se začala tato zpráva šířit a do Krušných hor, které byly do té doby téměř neobydlené, přivedla mnoho horníků. Stříbrná ruda, která se nejprve nalézala těsně pod povrchem mohla být zpočátku získávána bez velkého technického úsilí. Od 15. století však museli horníci kopat stále hlouběji, aby našli nerostné zdroje. Při tom narazili na spodní vodu. Jámy byly z počátku odvodňovány tzv. Wasserknechty, což byly havíři jejichž činnost spočívala ve vynášení spodní vody pomocí věder. Později k těmto účelům sloužily pumpy poháněné vodou.

Horní Grosshartmannsdorfský rybník

Dittmansdorfský rybník

Kurfiršská správa štol a vodotečí

Vodní energie se však využívala i k těžbě a úpravě nerostných surovin, což nesmírně zvýšilo poptávku po vodě. Kvůli nedostatku vody hrozilo ve Freibergu v 16. století ukončení těžby. Na příkaz kurfiřta bylo v roce 1558 započato s plánovanou výstavbou zásobníku vody a přívodním systémem pro Freibergský horní a hutní průmysl. Po třicetileté válce byl v roce 1684 založen kurfiřtský úřad Stolln- und Röschenadministration, předchůdce Revierwasserlaufanstalt Freiberg který měl působit jako ústřední orgán pro harmonizaci potřeb vody těžařského průmyslu a měšťanů.

Postupně byly stávající rybníky modernizovány pro těžbu nebo byly vytvořeny nové. Patří k nim, již v roce 1555 založený rybník Hüttenteich stejně jako rybníky Rothbächer a Erzengler na potoce Münzbach. Od roku 1562 probíhala na radu Kunstmeistera (projektant a provozovatel technických zařízení) Martina Planera souběžně výstavba umělých příkopů a vodotečných štol. Systém byl definitivně dokončen v roce 1882.

Konstantinův rybník
Doba výstavby: 1921 až 1922
Hlavní využití: užitková voda
Obsah: 35 000 m³
Zvláštnost: nejmladší rybník

Berthesdorfský hutní rybník
Doba výstavby: 1558 až 1560
Hlavní využití: užitková voda
Obsah: 385 000 m³
Zvláštnost: nejstarší rybník

rybník Rothbach
Doba výstavby: 1564 až 1569
Hlavní využití: užitková voda
Obsah: 82 000 m³
Zvláštnost: chráněná krajina

rybník Erzengler
Doba výstavby: 1567 až 1570
Hlavní využití: užitková voda
Obsah: 121 000 m³
Zvláštnost: vody EU ke koupání

Prostřední Großhartmannsdorfský rybník
Doba výstavby: 1726 až 1732
Hlavní využití: užitková voda
Obsah: 464 000 m³
Zvláštnost: nejdelší hráz

Dolní Großhartmannsdorfský rybník
Doba výstavby: 1567 až 1568
Hlavní využití: užitková voda
Obsah: 1,8 mil. m³
Zvláštnost: největší rybník

Horní Großhartmannsdorfský rybník
Doba výstavby: 1591 až 1593
Hlavní využití: pitná voda
Obsah: 1,1 mil. m³
Zvláštnost: převod k přehradě Lichtenberg

rybník Obersaida
Doba výstavby: 1728
Hlavní využití: pitná voda
Obsah: 150 000 m³
Zvláštnost: předhráz přehrady Saidenbach

rybník Dörnthal
Doba výstavby: 1826 až 1828
Hlavní využití: pitná voda
Obsah: 1,4 mil. m³
Zvláštnost: nejvyšší přehrada

rybník Dittmansdorfer
Doba výstavby: 1826 až 1828
Hlavní využití: užitková voda
Obsah: 528 000 m³
Zvláštnost: nejvýše položený rybník